

τόρωσα μ' αφοτό μου τὸ βιβλίον νὰ λύσω τὸ πρόβλη-
μα πού μ' εἰς βασιανίζει ὄλους. Γιὰ νὰ το λύσωμε
χρειαζονται ἀκόμη πολλά· πρέπει πρῶτα ὁ καθένας
νὰ πιάσῃ νὰ μάθῃ μὲ τὰ σωστά του ἀφ' ἧ τῆ
γλώσσα πὺ καταφρονεῖ χωρὶς νὰ τὴν ξέρῃ. Προσ-
πάθησα νὰ δείξω πὺς μπορεῖ κανεὶς νὰ γράψῃ ἀφ' ἧ
τῆ γλώσσα καὶ στὰ πεζά. Τὸ λέω φανερά καὶ μ'
ἕλη μου τὴν καρδίαν· ἂν τὸ βιβλίον μου δὲν εἶναι κα-
λό, φταίω γ' ἡ γλώσσα μ' εἰς φταίει».

Δὲν εἶναι ἐδῶ ὁ τόπος γιὰ ξεχωριστὰς κρίσεις· θέ-
λω μονάχα νὰ εἰπῶ ὅτι κλεῖ κανένας τὸ βιβλίον μὲ
τὸ αἴστημα τοῦ ἀληθινοῦ σεβασμοῦ γιὰ ἕναν ἄν-
θρωπον τόσο σταθερῆς πίστεως καὶ πὺ νοιώθει ζωερὰ
τὴν ἕδικη ἀντιδημοτικότητά του, ξεδιακρίνοντας
καθαρὰ τίς αἰτίες. Ὁξῆθη ὅμως μιά μέρα πὺ ἡ Ἑλ-
λάδα θάνη περήφανη γιὰ τὸν Ψυχάρη· μὰ ἡ μέρα
αὐτὴ εἶναι ἴσως μακριὰ ἀκόμη.

J. Davillard

Α ΠΑΝΤΕΧΟ

— Τώρα μονάχοι εἶμασι' οἱ δύο,
Μὰ τί ἔχεις καὶ τρομάξεις ;
Κι ἂν μ' ἀγαπᾷς τί σκιάζεσαι,
Τί μὲ τὸ νοῦ σου βάζεις ;—

Ἡ κόρη σκόβει τὸν φίλῃ
Καὶ λέει του— Δὲ θάρῃσω,
Περίμενε γιὰ μιά στιγμὴ
Τὴν πόρτα νὰ σφαλῃσω.—

Καὶ μὲ ἄλλον πὺ τὴν πρόσμενε
Στὸ δρόμο φέβγει ἐκείνη
Σὰν ἀστραπὴ καὶ δλάνοιχτη
Τὴν πόρτα τῆς ἀφίνει.

Α ΤΙΜΗ

— Μὲ σκλάβωσε ἡ ἀγάπη σου
Κ' ἡ τόση ἄπομονή σου,
Ἀπόψε θὰ σὲ καρτερῶ.
Τώρα εἶμαι πιά δική σου.—

Κι ὁ νῶς ὁποῦ τὴν πίστεψε
Στὸ σπῆτι τῆς τὸ βράδν
Παίρνει καὶ πάει κρηφά, κρηφά,
Σὰν κλέφτης στὸ σκοτάδι

Κ' ἐκεῖ πὺ ἀφογκραζότανε,
Πρὶν νᾶμπει μέσα ἀκόμη,
Ἄσκησεν ἀκούει καὶ φιλιὰ
Μέσ' τῆς ξανθῆς τὸ δῶμι.

ΒΑΡΑΕΝΤΗΣ

ΟΙ ΗΜΕΡΑΙΣ ΤΩΝ ΠΟΥΛΙΩ

(Πάτμος)

Οἱ καλάς ἡμέραις πὺ κάνει 'ς τὰ μέσα τοῦ Γενάρη
λέγονται ἡμέραις τῶν πουλιῶ. Γιατὶ τὰ γλαρόνια πὺ
χτίζουν τότε τοῖς φωλιαῖς των, παρκάλεσαν τὸ θεὸ νὰ
τοῖς χαρίσῃ δυὸ τρεῖς καλάς ἡμέραις γιὰ νὰ μὴ χαλάσῃ ἡ
εὐκαιρία τοῖς φωλιαῖς των καὶ νὰ ἔμπορῶν νὰ ἐκλωσασί-
ζουν τὰ αὔγα των. Ὁ θεὸς τὰ ἀκουσε καὶ γιὰ τοῦτο εἰς
τὴν καρδίαν τοῦ χειμῶνα κάνει τρεῖς ἡμέραις καλοκαιρι-

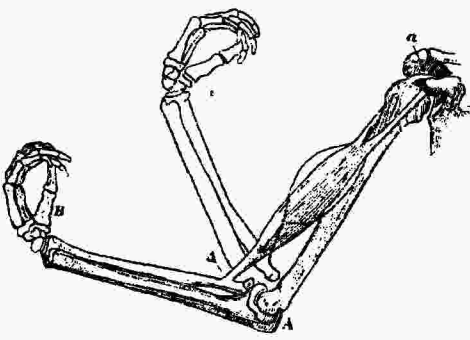
ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΠΡΩΤΟΜΑΘΗΤΗ
ΑΘΡΩΠΙΝΟΣ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΣ*

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ

Τί γίνεται δὲ σαλέβουμε ;

13. Ἄς γυρίσωμε τώρα στὸ ρῶτημα ἰΠῶς γίνε-
ται καὶ σαλέβουμε ἔτσι καθὼς σαλέβουμε ; Ἄς πά-
ρουμε ἕνα ὀρισμένο κίνημά μας καὶ ἄς δοῦμε τὸ κα-
ταλαβαίνουμε ἢ ὄχι.

Λυγὰς τὸ βραχιόνι σου. Ξέρεις καλά πὺς, σὰν
ἔχεις τὸ βραχιόνι ξαπλωμένο πλακουτὰ στὸ τραπέζι
ἀπάνου, μπορεῖς, ἂ θέλεις, νὰ λυγίσεις τὸ κατινὸ του
μέρος (τὴν πῆχη πὺ λέμε, πὺ πάει ἀπὸ τὸν ἄγ-
κωνα ὡς στὸ χέρι) πρὸς τ' ἀπάνου ὡς πὺ ν' ἀγγί-
ξεις τὸν ὦμο μὲ τὰ δάχτυλα. Πὺς τὸ καταφέρνεις;
Κοίταξε σὲ σκέλεθρο (Μετώπη καὶ Ἄχν. 3) τὰ

Ἄχν. 3

Κόκκαλα τοῦ Βραχιονιοῦ μὲ τὸ Δικέφαλο Ποντίκι
Οἱ 2 Τένοντες πὺ δένουν τὸ Ποντίκι στὴν Κλεῖδα (στὸ κόκ-
καλο τοῦ ὤμου) φθίνονται στὸ σημάδι α. Τὸ Δ
δείχνει τὸ δεσμὸ τοῦ Ποντικιοῦ στὴν Ἀχιτίδα, καὶ
λοιπὸν τὸ σημάδι ὅπου ἐνεργεῖ ἡ δύναμη. Τὸ Α εἶναι
τὸ Ἀπακοῦμπι, δηλαδὴ ἡ κάτω ἄκρη τοῦ Ρόπαλου
ὅπου κινεῖται ἡ ἀπάνου ἄκρη τῆς Ἀχιτίδας μαζί μὲ
τὸ Παράχιτιδο Τὸ Β εἶναι τὸ βῆρος (τοῦ χεριοῦ)

κόκκαλα τοῦ βραχιονιοῦ. Ὁ ἀ παρατηρήσεις στὸ ἀπά-
νου βραχιόνι· ἕνα μεγάλο κόκκαλο (Ρ) πὺ πάει ἀπὸ
τὸν ὦμο ὡς στὸν ἄγκωνα, ἐνῶ ἡ πῆχη ἔχει διὸ, τὸ
ἕνα (Ω) φαρδύτερο ἀπὸ τὸ ἄλλο (Αχ) καὶ χοντρότερο
κοντὰ στὸν ἄγκωνα, ὅμως μικρότερο καὶ λιγνότερο
κοντὰ στὸ χτένι. Τὸ κόκκαλο τοῦ ἀπάνου βραχιονιοῦ
λέγεται Ρόπαλο· τὸ ἀπάνου κόκκαλο τῆς πῆχης
τὸ πῖο χοντρὸ κοντὰ στὸν ἄγκωνα λέγεται Παράχιτιδο·
καὶ τὸ ἄλλο, τὸ πῖο χοντρὸ κοντὰ στὸ χτένι, λέγεται
Ἀχιτίδα.

Ἄν κοιτάξεις πάλι προσεχτικὰ, θὰ δεῖς πὺς ἡ
ἄκρη τοῦ ρόπαλου ἢ κοντὰ στὸν ἄγκωνα εἶναι πε-
ρίεργα στρογγυλωμένη, καὶ ἡ ἄκρη πάλι τοῦ παρά-
χιτιδου κοντὰ στὸν ἄγκωνα περίεργα σκαμμένη, μὲ
τρόπο πὺ ἡ μιά ταιριάζει χαλαρὰ μέσα στὴν ἄλλη.
Δοκίμασε τώρα νὰ σαλέψεις ἀφ' ἧ τὰ κόκκαλα κατὰ
παντοῦ τὸ ἕνα ἀπάνου στὸ ἄλλο, καὶ θὰ δεῖς πὺς
ἐφκολα διπλώνεις τὸ παράχιτιδο ὡς πὺς κολλητὰ
στὴν κορφή τοῦ ρόπαλου χωρὶς νὰ χωριστοῦν οἱ ἄκρες
τους· καὶ ἂν παρατηρήσεις καλὰ, θὰ δεῖς πὺς, καθὼς
σαλέβεις τὸ παράχιτιδο ἀπάνου κάτω, ἡ ἄκρη του
καὶ ἡ ἄκρη τοῦ ρόπαλου γλιστροῦν ἡ μιά ἀπάνου
στὴν ἄλλη. Ὅμως γλιστροῦν μ' ἕναν τρόπο μοναχὰ,
δηλαδὴ ἀπάνου κάτω· ἂ δοκιμάσεις νὰν τὰ γλιστρή-
σεις πλάγια, θὰ δεῖς πὺς σφηνώνουν.

Κατόπι δοκίμασε ἀκόμη λίγο, καὶ θὰ βρεῖς πὺς,
ἂν καὶ ἐφκολα διπλώνεις τὸ παράχιτιδο ἀπάνου στὰ
μπροστινὰ τοῦ βραχιονιοῦ ὡς ν' ἀγγίξεις μὲ τὰ δά-
χτυλα τὸν ὦμο, καὶ τὸ κατεβάσεις πίσω πάλι ὡς
πὺς παράχιτιδο καὶ ρόπαλο νὰ καταστήσουν ἕνα
γραμμὴ, ὅμως τὸ παράχιτιδο δὲ λυγίζει ἀπάνου καὶ
πρὸς τὰ πῖσινα τοῦ βραχιονιοῦ. Γιατὶ ξετάζοντας
τὴν ἄκρη τοῦ παράχιτιδου θὰ βρεῖς πίσω μιά μύτη
μὲ μορφή σὰ μύτης πουλιοῦ, πὺ δταν τὰ κόκκαλα
γραμμίζουσι σφηνώνουσι μέσα στὴν ἄκρη τοῦ ρόπαλου,
καὶ ἔτσι ἀμποδίζει τὸ παράχιτιδο νὰ λυγίσει παραπέρα

*) Κοίταξε εἰς τὰς εἰκ. 181, 182 καὶ 186.

πίσω. Ἀφ' ἧ εἶναι ὁ λόγος πὺς μοναχὰ μ' ἕναν τρόπο
λυγίζεις τὸ βραχιόνι.

14. Καλὰ λοιπὸν, κοντὰ στὸν ἄγκωνα τὰ διὸ
κόκκαλα, τὸ ρόπαλο καὶ τὸ παράχιτιδο, εἶναι ἔτσι
φτιασμένα καὶ ἔτσι ταιριάζουν τὸ ἕνα μέσα στὸ ἄλλο
πὺς τὸ βραχιόνι καὶ τεντώνεται καὶ διπλώνει. Στὸ
σκέλεθρο τὰ διὸ κόκκαλα εἶναι ὀλοτελα χωρισμένα,
δηλαδὴ πρέπει μὲ κατὶ νὰ δεθοῦνε μαζί· εἰδεμῆ, θὰ
ξεσμίξουν. Πολὺ πιθανὸ, στὸ σκέλεθρο πὺς ξετάσας
εἶναι δεμένα μὲ τέλι ἢ γαλκένιες λουριδίτσες. Μὰ
τὸ ἴδιο θὰ σταθοῦνε μαζί καὶ ἂ βγάλεις τὸ τέλι ἢ
τίς λουριδες καὶ δέσεις γύρω τίς διὸ ἄκρες μὲ κορ-
δέλα, τόσο σφιχτὰ ὅς ν' ἀγγίζονται, δίχως ὅμως
ν' ἀμποδίζονται ἀπὸ τὸ νὰ σαλέβουν τὸνα μέσα
στὸ ἄλλο. Ἀφ' ἧ ἐφκολα τὸ καταφέρνεις, ἂν πάρεις μι-
κρὰς λουριδες σερπίτη, ἢ ἀκόμη καλύτερα λουριδες λα-
στιχο, καὶ τίς βάλεις ὀλογυρα στὸν ἄγκωνα—μπροστὰ,
πίσω, πλάγια—δένοντας τὴ μιά τὴν ἄκρη καθε λου-
ρίδας στὸ ρόπαλο καὶ τὴν ἄλλη στὸ παράχιτιδο. Ἐταί
θὰ συνεμιάσεις πολὺ τὸν τρόπο πὺς τὰ κόκκαλα κατὰ
τὸν ἄγκωνα κρατιοῦνται μαζί στὸ βραχιόνι. Ἡ δια-
φορὰ εἶναι πὺς τοῦ ζωντανοῦ βραχιονιοῦ οἱ λουριδες
δὲν εἶναι λαστιχένιες, παρὰ πλακουτῆς λουριδες ἀπὸ
τὴν κλωστένια οὐσία πὺς τὴν εἶπαμε συκρατικὸ. Οἱ
πλακουτῆς ἀφ' ἧς λουριδες ἔχουσι δικὸ τους ὄνομα
καὶ λέγονται Δεσμοί.

Στὸν ἄγκωνα λοιπὸν οἱ δυὸ ἄκρες τοῦ παράχι-
του καὶ τοῦ ρόπαλου κρατιοῦνται στὸν τόπο τους
ἀπὸ δεσμούς ἢ πλακουτῆς λουριδες συκρατικοῦ.

Στὸ σκέλεθρο οἱ ἀπανωσιές τῶν διὸ κόκκαλων
κατὰ τὸν ἄγκωνα ὅπου τρίβονται, ἂν καὶ κάπως
γλιστρῆς, ὅμως εἶναι στεγνές. Μὰ ἂν κοιτάξεις πο-
τίς σου ἀρμὸ σκελιοῦ προδατήσου πρὶ μαγερφετῆ,
θὰ παρατήρησας ἐκεῖ διὸ κόκκαλα πὺς γλιστροῦν
τὸ ἕνα ἀπάνου στὸ ἄλλο, κάπως ὅπως γίνεται καὶ
στὸν ἄγκωνα, καὶ θὰ θυμᾶσαι πὺς ἐκεῖ πὺς σμι-
γουν τὰ κόκκαλα εἶναι τόσο ὑπερβολικὰ γλιστράει καὶ
τόσο νοτερά, πὺς γλιστροῦν. Ἀπαράλλαχτα τὸ ἴδιο
ἔχεις καὶ στὸ δικὸ σου τὸν ἄγκωνα. Ἡ ἄκρη τοῦ
παράχιτιδου καὶ ἡ ἄκρη τοῦ ρόπαλου εἶναι γλιστρές
καὶ νοτερές τόσο, πὺς γλιστροῦν ἡ μιά μέσα στὴν
ἄλλη ὅσο γίνεται ἐφκολα. Δὲν εἶναι καὶ τὸ μάτι
σου πάντα νοτερό; Εἶναι νοτερό ἀπὸ δάκρυα, ἂν καὶ
δάκρυα λέμε ὅταν τὰ μάτια ξεχειλίζουν ἀληθινὰ
ὅμως πάντα δακρίζουσι λιγάκι. Λοιπὸν ἔτσι μέσα στὸ
περιτύλιγμα τῶν δεσμῶν πὺς δένουν τὸν ἄγκωνα χύ-
νουνται, νὰ πῶμε, πάντα δάκρυα καὶ κρατοῦν τίς
διὸ ἀπανωσιές τῶν κόκκαλων ἀκατάπαφτα νο-
τερές.

Οἱ ἄκρες τῶν κόκκαλων στὸ μέρος πὺς ἀγγίζουσι
εἶναι γλιστρές, γιὰτὶ εἶναι σκεπασμένες μὲ ὅ,τι
λέμε Χόντρο. Τὰ κόκκαλα εἶναι πολὺ σκληρὰ καὶ ἄ-
τόφια· νερὸ μέσα τους πολὺ δὲν ἔχουν, καὶ πολὺ λίγο
ἀλλάζουν ὅταν στεγνώσουν. Ὁ χόντρος ὅμως εἶναι
πολὺ λιγώτερο σκληρὸς, γιὰτὶ κλεῖ πολὺ περισσότερο
νερὸ. Σὰν εἶναι νοπὸς, εἶναι πολὺ γλιστρός· μὰ ἐπει-
δῆς κλεῖ κάμποσο νερὸ, μαζέβει πολὺ ἕνα στεγνώσει,
καὶ στεγνὸς δὲν εἶναι τόσο γλιστρός ὅσο ὅταν εἶναι
νωπὸς. Κοίταξε τοὺς στεγνοὺς χόντρος τῶν κόκκα-
λων σκέλεθρου· εἶναι καὶ τότες κάπως γλιστράει, μὰ
ἡ γλιστράδα τους σὲ ξερὸ σκέλεθρο ἀπάνου δὲ σὺ
δίνει ἰδέα πὺς γλιστράει εἶναι μέσα σὲ ζωντανὸ
κορμί.

Στὸν ἄγκωνα λοιπὸν ἔχουμε ἄκρες διὸ κόκκαλων
πὺς ταιριάζουν τὸνα μέσα στὸ ἄλλο μὲ τρόπο πὺς σι-
λέβουν κατὰ μιά ὀρισμένη γραμμὴ· τίς ἄκρες ἀφ' ἧς
κάνει γλιστρές ὁ χόντρος, τίς μονακέβει κάλιο ὄργρ,
καὶ τίς βαστοῦνε στὸν τόπο τους οἱ δεσμοί. Ὅλο τοῦτο
λέγεται Ἀρμὸς ἢ Κλεῖδωσις.

15. Ἐχει καὶ ἄλλους πολλοὺς ἄρμους τὸ κορμί,
ἐξόν τὸν ἄγκωνα. Ἐχει τὸν ἄρμὸ τοῦ ὤμου, τοῦ
νωπῶτου, τοῦ γόρου, καὶ ἄλλους ἀκόμη. Ὅλοι ἀφ' ἧς
διαφέρουν ἀπὸ τὸν ἄρμὸ τοῦ ἄγκωνα ὡς πρὸς τὴ μορ-
φή τῶν ἀκρῶν τοῦ κόκκαλου, ὡς πρὸς τὸν τρόπο
πὺς σαλέβουν τὰ κόκκαλα τὸνα ἀπάνου στὸ ἄλλο,
καὶ ὡς πρὸς πολλὰ ἄλλα καθέκαστα. Μὰ περιττὸ νὰ
ξετάσωμε τώρα ἀφ' ἧς τίς διαφορές. Γενικὰ μιλιῶ-
τας, ὅλοι μιάζουν, ἀφ' ἧς ὄλους ἕνα κόκκαλο ται-
ριάζει μέσα σ' ἄλλο, ἀφ' ἧς ἔχουν ἀπανωσιές σκεπα-
σμένες μὲ χόντρο, ἀφ' ἧς μονακέβονται ἀπὸ κάλιο
ὄργρ, καὶ ἀφ' ἧς κρατοῦνε στὸν τόπο τους δεσμοί.

Ἐποῖτω θὰ παρατηρήσατε πὺς ὡς τώρα μί-
λησε μοναχὰ γιὰ τὸ ρόπαλο καὶ τὸ παράχιτιδο